

Bruxelles, den 30.3.2022
COM(2022) 141 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

EU-strategien for bæredygtige og cirkulære tekstiler

1. Indledning

Tekstiler findes i alt i hverdagen. De anvendes som beklædningsgenstande, husholdningstekstiler og møbler samt i produkter som medicinsk udstyr og beskyttelsesudstyr, bygninger og køretøjer. Tekstiler muliggør produkternes funktioner og ydeevne, men vælges også med henblik på æstetik og komfort.

Produktionen og forbruget af tekstilprodukter fortsætter med at vokse, og det samme gør deres indvirkning på klimaet, på vand- og energiforbruget og på miljøet. Den globale tekstilproduktion blev næsten fordoblet mellem 2000 og 2015¹, og forbruget af beklædning og fodtøj forventes at stige med 63 % inden 2030, fra 62 mio. ton nu til 102 mio. ton i 2030². I EU tegner forbruget af tekstiler, hvoraf de fleste er importeret, sig nu i gennemsnit for den fjerdestørste negative indvirkning på miljøet og klimaændringerne og den tredjestørste negative indvirkning for vand- og arealanvendelse set ud fra et globalt livscyklusperspektiv³. Ca. 5,8 mio. ton tekstiler kasseres hvert år i EU, svarende til ca. 11 kg pr. person⁴, og hvert sekund et eller andet sted i verden deponeres eller forbrændes en vognladning tekstiler⁵.

Da beklædning tegner sig for den største andel af EU's tekstilforbrug (81 %)⁶, bidrager tendensen med at anvende beklædningsgenstande i stadig kortere perioder, inden de smides væk, mest til ubæredygtige mønstre for overproduktion og overforbrug. Sådanne tendenser er blevet kendt som "fast fashion", og det får forbrugerne til at blive ved med at købe tøj af ringere kvalitet til lavere priser, som fremstilles hurtigt som reaktion på de seneste tendenser. Selv om beklædningspriserne i EU mellem 1996 og 2018 faldt med over 30 % i forhold til inflationen⁷, steg husholdningernes gennemsnitlige udgifter til beklædning⁸, hvilket tyder på, at sådanne uholdbare mønstre ikke har gjort det muligt for borgerne at drage fuld fordel af omkostningsbesparende muligheder. Den stigende efterspørgsel efter tekstiler giver desuden næring til ineffektiv anvendelse af ikkevedvarende ressourcer, herunder produktion af syntetiske fibre fra fossile brændstoffer.

Disse negative virkninger har deres rødder i en lineær model, der er kendetegnet ved en lav grad af udnyttelse, genbrug, reparation og fiber-til-fibergen anvendelse af tekstiler, og som ofte ikke gør kvalitet, holdbarhed og genanvendelighed til prioriteter for design og fremstilling af beklædningsgenstande. Afgivelsen af mikroplast fra syntetiske tekstiler og fodtøj i alle faser af deres livscyklus bidrager yderligere til sektorens miljøvirkninger.

Den komplekse og forskelligartede globale værdikæde for tekstiler står også over for sociale udfordringer, som til dels skyldes pres for at minimere produktionsomkostningerne for at imødekomme forbrugernes efterspørgsel efter økonomisk overkommelige produkter. Børnearbejde i beklædningsindustrien er en alvorlig kilde til bekymring. Da kvinder udgør størstedelen af den lavtlønnede og ufaglærte tekstilarbejdsstyrke⁹, har forbedring af forsyningskædens bæredygtighed også en vigtig ligestillingsdimension. Med sin øgede opmærksomhed på social og miljømæssig bæredygtighed søger EU at styrke de globale værdikæder og dermed bidrage til verdensmålene for bæredygtig udvikling.

I EU er tekstil- og beklædningssektoren økonomisk betydningsfuld, og den kan spille en fremtrædende rolle i den cirkulære økonomi. Den omfatter mere end 160 000 virksomheder,

¹ Ellen MacArthur Foundation (EMF) (2017) [A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future](#).

² Det Europæiske Miljøagentur (EEA) (2019) Textiles and the environment in a circular economy.

³ EEA (2022) Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy.

⁴ EEA (2019) Textiles and the environment in a circular economy.

⁵ EMF [A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future](#).

⁶ JRC (2021) Circular economy perspectives in the EU Textile sector.

⁷ EEA (2022) Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy.

⁸ Husholdningernes udgifter til beklædning og husholdningstekstiler steg med henholdsvis 14 % og 17 % i faste priser mellem 2000 og 2018, JRC (2021) Circular economy perspectives in the EU Textile sector, s. 27.

⁹ ILO (2016) How Better Work is improving garment workers' lives and boosting factory competitiveness.

beskæftiger 1,5 mio. mennesker og genererede en omsætning på 162 mia. EUR i 2019¹⁰. Covid-19-pandemien har haft en negativ indvirkning på sektoren. I 2020 faldt omsætningen i EU med 9,2 % inden for tekstiler og med 18,1 % inden for beklædning sammenlignet med 2019¹¹. Samtidig viste tekstiløkosystemet under pandemien sin opfindsomhed ved at være i stand til at skifte produktionslinjer på rekordtid og levere masker og andet beskyttelsesudstyr, som der var et stort behov for, men som ikke var til rådighed i tilstrækkelige mængder.

Ruslands uprovokerede og uberettigede militære aggression mod Ukraine med dens konsekvenser med hensyn til højere energipriser, råvareforsyningsikkerhed og indvirkning på eksportsegmenterne i tekstiløkosystemet er endnu en påmindelse om sårbarhederne i de globale forsyningskæder.

EU's tekstiløkosystem har behov for at komme på fode igen efter de pludselige fald i efterspørgslen, forstyrrelserne i værdikæderne og prisstigningerne de seneste to år, som har skabt betydelige udfordringer for virksomhederne både i deres daglige drift og for deres overlevelse på lang sigt, og samtidig skal økosystemet kunne modstå ikke blot hård global konkurrence, men også fremtidige chok. Økosystemet består hovedsagelig af små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og skal styrke sin modstandsdygtighed, navnlig med hensyn til energi- og råstofforsyning, udnytte nye markeder for mere bæredygtige produkter og gøre sig mere attraktiv for en talentfuld og kvalificeret arbejdsstyrke. Europa har altid været og bør forblive hjemsted for innovative mærker, kreativitet, knowhow og kvalitetstekstilprodukter.

Disse udfordringer og muligheder kræver mere systemiske løsninger i overensstemmelse med ambitionen i den europæiske grønne pagt om at vækst skal være bæredygtig, klimaneutral og energi- og ressourceeffektiv, respektere naturen og bygges op omkring en ren og cirkulær økonomi. I handlingsplanen for den cirkulære økonomi¹² fra 2020 og ajourføringen fra 2021 af EU's industristrategi¹³ udpeges tekstiler som en central produktværdikæde med et presserende behov og et stort potentiale for, at produktion, forbrug og forretningsmodeller omstilles til bæredygtighed og cirkularitet. Virksomheder, forbrugere og offentlige myndigheder i EU fokuserer allerede på at øge denne sektors bæredygtighed og cirkularitet, men omstillingen går langsomt, og sektorens negative miljø- og klimafodaftryk er fortsat højt.

Ved at bygge videre på det arbejde, der allerede er gjort, sikre den grønne og digitale omstilling, tackle sociale udfordringer og sikre, at bæredygtighedskravene overholdes, kan EU blive en global pioner inden for bæredygtige og cirkulære tekstilværdikæder, nye teknologiske løsninger og innovative forretningsmodeller. Dette vil gøre det muligt at reducere tekstilers miljøaftryk i løbet af deres livscyklus, øge sektorens modstandsdygtighed og konkurrenceevne, forbedre arbejdsvilkårene i overensstemmelse med de internationale arbejdsstandarder og sikre, at værdien af tekstiler bevares i økonomien så længe som muligt, hvilket vil mindske afhængigheden af nye råstoffer.

Denne strategi for bæredygtige og cirkulære tekstiler har til formål at skabe en sammenhængende ramme og en vision for omstillingen af tekstilsektoren, hvor følgende skal opnås:

Senest i 2030 har tekstilprodukter, der markedsføres i EU, en lang levetid, de er genanvendelige, i vid udstrækning fremstillet af genanvendte fibre, uden indhold af farlige stoffer og fremstillet under hensyntagen til sociale rettigheder og miljøet. Forbrugerne nyder godt af tekstiler af høj kvalitet til overkommelige priser i længere tid, fast fashion er

¹⁰ Euratex (2020) Key facts and Figures.

¹¹ <https://ec.europa.eu/eurostat>.

¹² COM(2020) 98 final.

¹³ COM(2021) 350 final.

gået af mode, og økonomisk rentabel genbrug og reparation er bredt tilgængelig. I en konkurrencedygtig, modstandsdygtig og innovativ tekstilsektor tager producenterne ansvaret for deres produkter i hele værdikæden, også når de bliver til affald. Det cirkulære tekstiløkosystem trives, drevet af tilstrækkelig kapacitet til innovativ fiber-til-fibergen anvendelse, samtidig med at forbrænding og deponering af tekstiler begrænses til et minimum.

2. Et nyt mønster for Europa: centrale tiltag for bæredygtige og cirkulære tekstiler

2.1. Indførelse af obligatoriske krav til miljøvenligt design

En forlængelse af tekstilprodukters levetid er den mest effektive metode til markant at reducere deres indvirkning på klimaet og miljøet. For at opnå dette spiller produktdesign en central rolle. Mangler i kvaliteten, såsom farvebestandighed, rivestyrke eller kvaliteten af lynlåse og søm, er blandt de vigtigste årsager til, at forbrugerne skiller sig af med tekstiler¹⁴. Øget holdbarhed vil gøre det muligt for forbrugerne at bruge tøj i længere tid og samtidig støtte cirkulære forretningsmodeller såsom genbrug, leje og reparation, tilbagetagelsestjenester og detailhandel med brugte varer på en måde, der skaber muligheder for omkostningsbesparelser for borgerne.

Blandt de øvrige designmæssige aspekter, der påvirker tekstilers miljøpræstationer, er deres materialesammensætning, herunder de anvendte fibre og deres blanding, eller tilstedeværelsen af problematiske kemikalier, der hæmmer genanvendelse af tekstilaffald, hvoraf mindre end 1 % bidrager til nye tekstiler¹⁵ på verdensplan. På fabrikker bliver 25-40 % af alt stof, der anvendes, enten tilovers eller til affald¹⁶. Ca. 20 % af de særskilt indsamlede brugte tekstiler i Europa bliver gennem downcycling brugt som klude i industrien eller til andre formål¹⁷, mens resten går tabt.

Selv om sortering og avancerede genanvendelsesteknologier skal udvikles yderligere, er forbedring af produktdesign det første skridt til at tackle de tekniske udfordringer. F.eks. blandes fibre ofte med hinanden (f.eks. polyester med bomuld), hvilket vanskeliggør genanvendelse på grund af den begrænsede tilgængelighed af teknologier til adskillelse af tekstilaffald efter fibre. Desuden kan elastan, der ofte tilføjes for at øge stoffets funktionalitet, udgøre et forurenende stof i næsten alle genanvendelsesteknologier for tekstilfibre, hvilket påvirker den økonomiske gennemførlighed og de miljømæssige omkostninger ved genanvendelsesprocessen. For termomekanisk genvinding kan blanding af forskellige typer polyester også have en negativ indvirkning på behandlingen af tekstilaffald og på kvaliteten af genanvendelsesoutputtet¹⁸.

Frivillige ordninger udviklet af Kommissionen, såsom **EU-miljømærkekriterierne for tekstilprodukter**¹⁹ og **EU's kriterier for grønne offentlige indkøb af tekstilprodukter og -tjenesteydelser**²⁰, omfatter allerede krav vedrørende miljøaspekter af tekstilprodukter. De omfatter f.eks. detaljerede kriterier for holdbare produkter af god kvalitet, restriktioner for farlige kemikalier samt krav om miljømæssigt bæredygtig indkøb af tekstilfibre. Arbejdet med **miljøaftrykket af beklædningsgenstande og fodtøj** med repræsentanter for tekstilindustrien er i gang og forventes afsluttet i 2024.

¹⁴ ECOS (2021) How Ecodesign can make our textiles circular.

¹⁵ EMF (2017) A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future.

¹⁶ Designing for circular fashion: integrating upcycling into conventional garment manufacturing processes, Fashion and Textiles

¹⁷ JRC (2021) Circular economy perspectives in the EU Textile sector.

¹⁸ Europa-Kommissionen (2021) Study on the technical, regulatory, economic and environmental effectiveness of textile fibres recycling.

¹⁹ Kommissionens afgørelse 2014/350/EU af 5. juni 2014 om opstilling af miljøkriterier for tildeling af EU-miljømærket til tekstilprodukter (EUT L 174 af 13.6.2014, s. 45).

²⁰ EU green public procurement criteria for textiles products and services, SWD (2017) 231 final.

På grundlag af denne viden vil Kommissionen inden for rammerne af **forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter**²¹ – med forbehold af medlovgivernes godkendelse heraf og udarbejdelsen af en særskilt konsekvensanalyse – udarbejde **bindende produktspecifikke krav til miljøvenligt design** for at øge tekstilers ydeevne med hensyn til holdbarhed, genbrugelighed, reparationsmuligheder, fiber-til-fibergen anvendelighed og obligatorisk indhold af genanvendte fibre for at minimere og spore forekomsten af problematiske stoffer og mindske de negative indvirkninger på klimaet og miljøet. I den forbindelse vil der blive lagt særlig vægt på foranstaltningernes omkostningseffektivitet og proportionalitet samt på tekstilers prisoverkommelighed. Som en del af kravene og med forbehold af konsekvensanalysen for at definere deres anvendelsesområde vil Kommissionen indføre **obligatoriske kriterier for grønne offentlige indkøb**, hvis anvendelsesområde vil blive fastlagt efter en konsekvensanalyse, samt krav vedrørende medlemsstaternes incitamenter vedrørende tekstilprodukter.

Kommissionen vil prioritere produkter med det største potentiale og den største indvirkning med hensyn til miljømæssig bæredygtighed. Kommissionens indledende vurdering viser, at dette f.eks. bør omfatte tekstiler til personlig brug og husholdningsbrug, tæpper og madrasser. Den endelige liste vil blive fastlagt på grundlag af en høring med henblik på vedtagelse af det første arbejdsprogram under forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter, der skal iværksættes inden udgangen af 2022.

Tilstedeværelsen af farlige stoffer, der anvendes i tekstilprodukter, som markedsføres i EU, hvoraf ca. 60 betragtes som kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske, giver anledning til bekymring, som Kommissionen tager hånd om inden for rammerne af REACH²². Ved at udvikle kriterier for sikre og bæredygtige kemikalier og materialer vil Kommissionen endvidere støtte industrien i at **erstatte så meget som muligt og på anden måde minimere de problematiske stoffer i tekstilprodukter**, der markedsføres i EU, som bebudet i kemikaliestrategien med bæredygtighed for øje²³. Dette er i overensstemmelse med foranstaltningerne til at øge beskyttelsen af arbejdstagere, der eksponeres for farlige stoffer, som defineret i EU's strategiramme for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen 2021-2027²⁴.

Tilstræbelse af ambitionen om nulforurening i produktionen af tekstiler er også styrende for revisionen af **direktivet om industrielle emissioner**²⁵ og den igangværende revision af **BAT-referencedokumentet for tekstilindustrien**²⁶.

2.2. Stop for destruktion af usolgte eller returnerede tekstiler

Destruktion af usolgte eller returnerede varer, herunder tøj, er et værdi- og ressourcespild. Som en hindring for denne praksis foreslår Kommissionen inden for rammerne af forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter en **gennemsigtighedsforpligtelse, der forpligter store virksomheder til at offentliggøre antallet af produkter, de skiller sig af med og destruerer, herunder tekstiler**, og disse produkters videre behandling med hensyn til forberedelse i forbindelse med genbrug, genanvendelse, forbrænding eller deponering. Med forbehold af bemyndigelsen i henhold til den foreslåede forordning og en særlig konsekvensanalyse vil Kommissionen også indføre

²¹ COM(2022) 142.

²² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF.

²³ COM(2020) 667 final.

²⁴ COM(2021) 323 final.

²⁵ <https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/ied/evaluation.htm>.

²⁶ <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/textiles-industry>.

forbud mod destruktion af usolgte produkter, herunder eventuelt usolgte eller returnerede tekstiler.

Digitale værktøjer ændrer desuden den måde, hvorpå tøj designes, fremstilles og stilles til rådighed rundt om i verden, hvilket giver detailhandlere og forbrugere nye måder at interagere på, og dette skaber en mere dynamisk reaktion på forbrugernes behov. Kommissionen vil sammen med industrien, navnlig i forbindelse med omstillingsforløbet for tekstiløkosystemet, vurdere, hvordan fremspirende teknologier, såsom digitale præcisionsteknologier, kan reducere den høje procentdel af tøj, der sendes retur efter at være blevet købt online, tilskynde til produktion efter behov og på denne måde forbedre industriprocessernes effektivitet og reducere e-handelens CO₂-fodaftryk.

2.3. Bekæmpelse af forurening med mikroplast

Forurening med mikroplast er blevet udbredt i naturen, herunder i havmiljøet, og er en kilde til alvorlig og voksende bekymring. En af de vigtigste kilder til utilsigtet udledning af mikroplast er tekstiler fremstillet af syntetiske fibre. Det anslås, at ca. 60 % af de fibre, der anvendes i beklædningsgenstande, er syntetiske, overvejende polyester²⁷, og denne mængde vokser.

Da den største mængde mikroplast frigives i de første 5-10 vaske, har fast fashion, som er forbundet med den stigende anvendelse af fossilbaserede syntetiske fibre, en stor indvirkning på forureningen med mikroplast. Der frigives hvert år op til 40 000 ton syntetiske fibre i vaskemaskinens udløb²⁸.

Kommissionen planlægger at tage fat på de forskellige livscyklusstadier, hvor syntetiske fibre føres ind i miljøet, ved hjælp af en række forebyggelses- og reduktionsforanstaltninger, navnlig gennem **bindende designkrav**, der skal indføres inden for rammerne af forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter, samt inden for rammerne af **Kommissionens kommende initiativ til bekæmpelse af utilsigtet afgivelse af mikroplast i miljøet**, som skal fremlægges i andet halvår af 2022. Ud over produktdesign vil foranstaltningerne være rettet mod fremstillingsprocesser, forvask på industrielle produktionsanlæg, mærkning og fremme af innovative materialer. Andre muligheder omfatter vaskemaskinefiltre, som kan fjerne op til 80 % af den mængde, der frigives fra vask²⁹, udvikling af milde vaskemidler, retningslinjer for pleje og vask, behandling af udtjent tekstilaffald og regler for forbedret spildevandsbehandling og spildevandsslam.

Kommissionen vil tage hensyn til det igangværende standardiseringsarbejde vedrørende etablering af testmetoder til måling af afgivelse af mikroplast fra vask af syntetiske tekstiler³⁰ samt industriens teknologiske og tekniske kapacitet.

2.4. Indførelse af oplysningskrav og et digitalt produktpas

Klare, strukturerede og tilgængelige oplysninger om produkters miljømæssige bæredygtighedskarakteristika sætter virksomheder og forbrugere i stand til at træffe bedre valg og forbedrer kommunikationen mellem aktører i værdikæderne, herunder producenter og genanvendelsesvirksomheder, f.eks. om problematiske stoffer, om reparation eller om fibersammensætningen. Sådanne oplysninger øger også synligheden og troværdigheden af bæredygtige virksomheder og produkter. Som led i foranstaltningerne inden for rammerne af

²⁷ EEA (2021) Plastic in textiles: towards a circular economy for synthetic textiles in Europe.

²⁸ Eunomia (2018) Investigating options for reducing releases in the aquatic environment of microplastics emitted by (but not intentionally added in) products.

²⁹ I.E. Napper et al (2020) The efficiency of devices intended to reduce microfibre release during clothes washing and HK McIlwraith et al. (2019) Capturing microfibers — marketed technologies reduce microfiber emissions from washing machine.

³⁰ Den Europæiske Standardiseringsorganisation arbejder på en række standarder (EN ISO 4484) vedrørende specifik udledning af mikroplast fra syntetiske tekstiler.

den nye forordning om miljøvenligt design for bæredygtige produkter vil Kommissionen derfor indføre et **digitalt produktpas for tekstiler**, der vil være baseret på obligatoriske oplysningskrav om cirkularitet og andre centrale miljøaspekter.

For at sikre overensstemmelse med denne nye lovgivning vil Kommissionen også revidere **forordningen om mærkning af tekstiler**³¹, som kræver, at tekstiler, der sælges på EU-markedet, skal være forsynet med et mærke, der tydeligt angiver fibersammensætningen samt eventuelle ikketekstildele af animalsk oprindelse. Som led i denne revision og med forbehold af en konsekvensanalyse vil Kommissionen indføre **obligatorisk offentliggørelse** af andre typer oplysninger, såsom bæredygtigheds- og cirkularitetsparametre, produkternes størrelse og, hvor det er relevant, det land, hvor fremstillingsprocesserne finder sted ("*made in*").

I forbindelse med ovennævnte forslag vil Kommissionen også overveje muligheden for at indføre et **digitalt mærke**.

2.5. Grønne anprisninger af reelt bæredygtige tekstiler

Forbrugere, der er villige til at købe mere bæredygtige produkter, afskrækkes ofte fra at købe dem på grund af upålidelige anprisninger. En nylig screening af bæredygtighedsanprisninger i tekstil-, beklædnings- og skosektoren antydede, at 39 % kunne være falske eller vildledende³². Folk kan også ende med at købe produkter, der er mindre bæredygtige, end de tror, da visse egenskaber ved tekstilprodukter hævdes at have væsentlige miljøfordele, som de i virkeligheden ikke har.

Initiativet om **styrkelse af forbrugerne i forbindelse med den grønne omstilling**³³, hvormed Kommissionen foreslår at ændre direktivet om urimelig handelspraksis³⁴ og direktiv 2011/83/EU om forbrugerrettigheder³⁵, vil resultere i nye krav, som er yderst relevante for tekstilprodukter. De nye EU-regler vil sikre, at forbrugerne på salgsstedet får oplysninger om en **kommerciel garanti for holdbarhed** samt **oplysninger, der er relevante for reparation**, herunder en score for reparationsmuligheder, når dette er muligt. Generelle miljøanprisninger, såsom "*grøn*", "*miljøvenlig*", "*godt for miljøet*", vil kun blive tilladt, hvis de understøttes af anerkendte høje standarder for miljøpræstationer, navnlig baseret på EU-miljømærket, type I-miljømærker eller specifik EU-lovgivning, der er relevant for anprisningen. Frivillige bæredygtighedsmærker, der dækker miljømæssige eller sociale aspekter, skal være baseret på en tredjepartsverifikation eller være udarbejdet af offentlige myndigheder. Desuden vil der være betingelser for grønne anprisninger i forbindelse med fremtidige miljøpræstationer, f.eks. "*klimaneutral inden 2030*", og for sammenligning med andre produkter.

For at supplere disse bestemmelser med mere specifikke krav fortsætter Kommissionen også med at arbejde på minimumskriterier for alle typer miljøanprisninger i forbindelse med **initiativet om grønne krav**, som skal fremlægges i andet halvår af 2022. Anvendelsen af metoder til at fastslå miljøaftryk³⁶ betragtes som en måde, hvorpå man kan underbygge og formidle miljøanprisninger og påvise overholdelse af de mere generelle regler om

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1007/2011 af 27. september 2011 om tekstilfiberbetegnelser og tilknyttet etikettering og mærkning af tekstilprodukters fibersammensætning og om ophævelse af Rådets direktiv 73/44/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/73/EF og 2008/121/EF (EØS-relevant tekst) (EUT L 272 af 18.10.2011, s. 1).

³² https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/sweeps_en.

³³ COM(2022) 143.

³⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 ("direktivet om urimelig handelspraksis") (EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22).

³⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64).

³⁶ Kommissionens henstilling (EU) 2021/2279 af 15. december 2021 om anvendelsen af miljøaftryksmetoderne til at måle og formidle produkters og organisationers miljøpræstationer over hele deres livscyklus.

forbrugerbeskyttelse. Det igangværende arbejde med beklædningsgenstandes og fodtøjs miljøaftryk vil blive taget i betragtning i denne forbindelse.

Kommissionen vil også gennemgå **EU-miljømærkekriterierne for tekstiler og fodtøj** for at støtte deres udbredelse blandt producenterne og give forbrugerne en let genkendelig og pålidelig måde at vælge miljøvenlige tekstilprodukter på.

En særlig kilde til stigende bekymring er **nøjagtigheden af de grønne anprisninger om anvendelse af genanvendte plastpolymerer i beklædningsgenstande**, hvor disse polymerer ikke stammer fra fiber-til-fibergen anvendelse, men navnlig fra sorterede PET-flasker. Ud over risikoen for vildledning af forbrugerne er en sådan praksis ikke i overensstemmelse med den cirkulære model for PET-flasker, som er egnet til at blive opbevaret i et lukket system til genanvendelse af materialer i kontakt med fødevarer og er underlagt forpligtelser vedrørende udvidet producentansvar, herunder gebyrer, med henblik på at opfylde målene i EU's regler om engangsplastprodukter³⁷ og emballage³⁸. Disse anprisninger står over for yderligere udfordringer i betragtning af den rolle, som syntetiske fibre spiller for forureningen af mikroplast. For at sikre nøjagtigheden af sådanne grønne anprisninger og relevansen af de oplysninger, der gives til virksomheder og forbrugere, samtidig med at genanvendelsen af plastpolymerer og deres markeder fremmes yderligere, vil Kommissionen derfor være særlig opmærksom på dette spørgsmål i forbindelse med kommende initiativer såsom initiativet om grønne anprisninger, revisionen af EU-miljømærkekriterierne for tekstiler og fodtøj og udviklingen af bindende produktspecifikke krav til miljøvenligt design. Kommissionen opfordrer også virksomhederne til at **prioritere deres indsats for fiber-til-fibergen anvendelse** og i stedet lave anprisninger om resultater for at tackle denne vigtige udfordring med hensyn til at lukke kredsløbet for tekstilprodukter.

2.6. Udvidet producentansvar og fremme af genbrug og genanvendelse af tekstilaffald

Der er et betydeligt potentiale for at reducere tekstilaffald og sikre, at det skaber yderligere værdi ved at fremme dets forberedelse med henblik på genbrug og genanvendelse. Der indsamles hvert år op til 2,1 mio. ton tøj og boligtekstiler efter forbrugsleddet i EU med henblik på genanvendelse eller salg på globale genbrugsmarkeder, hvilket svarer til ca. 38 % af de tekstiler, der markedsføres i EU. De resterende 62 % menes at blive kasseret i blandede affaldsstrømme³⁹.

Det er vigtigt at gøre producenterne ansvarlige for det affald, som deres produkter skaber, **for at afkoble produktionen af tekstilaffald fra sektorens vækst**. Kravene om udvidet producentansvar har vist sig at være effektive med hensyn til at forbedre særskilt affaldsindsamling og den efterfølgende håndtering heraf i overensstemmelse med affaldshierarkiet. Kravene om udvidet producentansvar kan tilskynde til produktdesign, der fremmer cirkularitet i hele materialets livscyklus og tager højde for, når produkterne er udtjente. Flere EU-medlemsstater har allerede indført eller overvejer at indføre sådanne krav om udvidet producentansvar for tekstiler i betragtning af forpligtelsen i EU's affaldslovgivning til at indføre særskilt indsamling af tekstilaffald senest den 1. januar 2025.

I den forbindelse vil Kommissionen **foreslå harmoniserede EU-regler for udvidet producentansvar for tekstiler med økograduering af gebyrer** som led i den kommende revision af affaldsrammedirektivet i 2023. Hovedmålet vil være at skabe en økonomi for indsamling, sortering, genbrug, forberedelse med henblik på genbrug og genanvendelse samt

³⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/904 af 5. juni 2019 om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning (EØS-relevant tekst), PE/11/2019/REV/1 (EUT L 155 af 12.6.2019, s. 1).

³⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/62/EF af 20. december 1994 om emballage og emballageaffald (EFT L 365 af 31.12.1994, s. 10).

³⁹ JRC (2021) Circular economy perspectives in the EU Textile sector.

incitamenter for producenter og mærker til at sikre, at deres produkter udformes i overensstemmelse med principperne om cirkularitet. Med henblik herpå og med forbehold af en konsekvensanalyse vil Kommissionen foreslå, at **en betydelig andel af bidragene til ordninger for krav om udvidet producentansvar afsættes til affaldsforebyggelsesforanstaltninger og forberedelse med henblik på genbrug.**

Kommissionen vil også overveje at kræve, at særskilt indsamlet tekstilaffald fra husholdninger og lignende affald **forberedes til genbrug som et nødvendigt første skridt**, hvilket vil fremme forberedelse med henblik på genbrug og reparation og reducere mængden af forskellige typer affaldsbehandling, der er lavere i affaldshierarkiet.

Kommissionen vil nøje overvåge udviklingen inden for produktion, sammensætning og behandling af tekstilaffald. Kommissionen har også iværksat en særlig undersøgelse med henblik på at foreslå **obligatoriske mål for forberedelse i forbindelse med genbrug og genanvendelse af tekstilaffald** som led i revisionen af EU's affaldslovgivning, der er planlagt til 2024.

3. Sammensætningen af morgendagens industri: skabelse af grundforudsætninger

3.1. Lancering af omstillingsforløbet for fremtidens tekstiløkosystem

Ajourføring af EU's industristrategi⁴⁰ fremhæver behovet for yderligere at fremskynde den grønne og den digitale omstilling og øge modstandsdygtigheden i EU's industrielle økosystemer. Med henblik herpå foreslår Kommissionen, at der i fællesskab etableres **omstillingsforløb**. Disse er vigtige samarbejdsværktøjer for omstillingen af de industrielle økosystemer.

Sammen med denne strategi vil Kommissionens tjenestegrene offentliggøre scenarier for fælles etablering af et **omstillingsforløb for tekstiløkosystemet**⁴¹.

Processen med fælles etablering med interessenter vil starte i andet kvartal af 2022. Inden udgangen af 2022 bør denne proces munde ud i en fælles vision for økosystemet og specifikke tilsagn. De kan omfatte forpligtelser vedrørende cirkularitet og cirkulære forretningsmodeller, foranstaltninger til styrkelse af bæredygtig konkurrenceevne, digitalisering og modstandsdygtighed og identifikation af specifikke investeringer, der er nødvendige for den dobbelte omstilling.

Når omstillingsforløbet er etableret, vil det også gøre det muligt at overvåge fremskridtene med hensyn til at opnå den dobbelte omstilling og slå bro over investerings- og innovationskløften og dermed også styrke tekstiløkosystemets konkurrenceevne. Dette samarbejdsværktøj kan tjene som et diskussionsforum for foregribelse af tiltag i forbindelse med forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter, herunder det digitale produktpas.

3.2. Vende overproduktionen og overforbruget af beklædning: Fast fashion skal være umoderne

De obligatoriske designkrav for bæredygtige og cirkulære tekstiler, der vil blive indført med forordningen om miljøvenligt design for bæredygtige produkter, vil forlænge beklædningsfasens levetid og vil sammen med nye regler om udvidet producentansvar inden for rammerne af affaldsrammedirektivet blive et springbræt til et **nyt paradigme med attraktive alternativer til hurtigt skiftende modetendenser.**

⁴⁰ COM(2021) 350 final.

⁴¹ Tekstiløkosystemet henviser til tekstil-, beklædnings-, læder- og skoindustrien i overensstemmelse med definitionen i den årlige rapport om det indre marked for 2021.

Virksomhederne bør blive fortalere for dette paradigmeskift. De, der har opbygget deres forretningsmodeller i løbet af de sidste to årtier ved at udnytte muligheden for at bringe stadig flere modelinjer og mikrokollektioner på markedet i et stadigt stigende tempo, opfordres kraftigt til at internalisere cirkularitetsprincipper og forretningsmodeller, reducere antallet af kollektioner om året, tage ansvar og handle for at minimere deres CO₂-fodafttryk og miljøaftryk.

Det er vanskeligt at omforme forbrugernes købsvaner, medmindre virksomhederne sørger for **nye cirkulære forretningsmodeller** såsom modeller med produkter som en tjenesteydelse, tilbagetagelsestjenester, kollektioner med genbrugstøj og reparationstjenester. Selv om disse nye modeller stadig udgør et nichemarked, har de vist sig at forlænge tekstilprodukternes levetid, og de er et omkostningseffektivt og økonomisk overkommeligt alternativ til fast fashion⁴². Da fast fashion er forbundet med den stigende anvendelse af syntetiske fibre baseret på fossile brændstoffer, vil omstillingen til mere bæredygtige forretningsmodeller mindske både beklædningsproducenternes afhængighed af fossile brændstoffer og disse producenters påvirkning med hensyn til klimaændringer og mikroplastforurening.

Som nævnt ovenfor vil Kommissionen i forbindelse med **omstillingsforløbet samarbejde med interessenter for at lette opskaleringen af ressourceeffektive fremstillingsprocesser, genbrug, reparation og andre nye cirkulære forretningsmodeller i tekstilsektoren.**

Det er særlig vigtigt at fremme **sociale virksomheder, der er aktive i genbrugssektoren**, da de har et betydeligt potentiale til at skabe lokale, grønne og inklusive virksomheder og arbejdspladser i EU⁴³. En social virksomhed skaber i gennemsnit 20-35 arbejdspladser pr. 1 000 ton indsamlede tekstiler med henblik på genanvendelse⁴⁴. Sektoren står imidlertid over for mange udfordringer med hensyn til at være konkurrencedygtig og blive en almindelig aktør i tekstilsektoren. For at støtte genbrugssektoren med henblik på at opskalere, opbygge kapacitet og yderligere internalisere cirkularitetsprincipperne er der behov for en række foranstaltninger. Omstillingsforløbet for nærhed og social økonomi giver mulighed for at drøfte dem med interessenter. Desuden vil Kommissionen i henhold til den nyligt vedtagne EU-handlingsplan for den sociale økonomi⁴⁵ vedtage **retningslinjer for, hvordan man kan støtte udbredelse og partnerskaber for den cirkulære økonomi mellem sociale virksomheder og andre aktører**, herunder almindelige virksomheder, som navnlig vil undersøge de muligheder, som genbrug og reparation af tekstiler giver.

Medlemsstaterne har også en vigtig rolle at spille. Ud over **foranstaltninger til støtte for genbrugs- og reparationssektoren, herunder som en del af den sociale økonomi**, kan skatteforanstaltninger i overensstemmelse med statsstøttereglerne og WTO-reglerne være et særligt nyttigt redskab. Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at vedtage **gunstige beskatningsforanstaltninger for genbrugs- og reparationssektoren**. Kommissionen vil udarbejde **retningslinjer for fremme af cirkulære forretningsmodeller** gennem investeringer, finansiering og andre incitament, som vil give mulighed for at skabe cirkulær værdi og beskæftigelse i tekstiløkosystemet.

For at fremskynde ændringerne i forbrugs- og produktionsmønstrene vil Kommissionen fremme denne omstilling under mottoet **#ReFashionNow** og sætte kvalitet, holdbarhed, længere anvendelse, reparation og genbrug i centrum. Inden for rammerne af den europæiske interessentplatform for cirkulær økonomi vil den mobilisere designere, producenter, detailhandlere, annoncører og borgere til at omdefinere mode. Andre EU-initiativer vil også

⁴² EEA (2021) Business Models in a Circular Economy.

⁴³ OECD/Europa-Kommissionen (2022) Policy brief on making the most of the social economy's contribution to the circular economy.

⁴⁴ RREUSE (2021) Job creation in the re-use sector: data insights from social enterprises.

⁴⁵ COM(2021) 778 final.

tjene som springbræt for konkrete **#ReFashionNow**-tiltag, navnlig det europæiske Bauhaus, **tilsagnet om bæredygtigt forbrug**⁴⁶ samt det europæiske ungdomsår.

3.3. Sikring af fair konkurrence og overholdelse af reglerne i et velfungerende indre marked

EU's markedsovervågningslovgivning indeholder regler, der skal sikre, at de nationale kompetente myndigheder kan håndhæve EU-lovgivningen for produkter, der markedsføres i EU, uanset deres oprindelse. Udfordringerne på det globale marked og de stadig mere komplekse forsyningskæder samt stigningen i produkter, der sælges online i EU, kræver stærkere håndhævelsesforanstaltninger for at sikre forbrugernes sikkerhed og et velfungerende indre marked.

Med henblik herpå er det nødvendigt at muliggøre struktureret **koordinering og samarbejde** mellem de nationale håndhævende myndigheder og **strømline markedstilsynspraksis**. Det nyoprettede EU-netværk for produktoverensstemmelse⁴⁷ vil koordinere og støtte grænseoverskridende markedstilsynspraksis i EU på prioriterede områder, der skal foreslås af de kompetente myndigheder, og sikre tværsektoriel koordinering mellem forskellige administrative samarbejdsgrupper (ADCO), såsom ADCO om kemikalier og tekstilmærkning. Kommissionen vil yde støtte gennem fælles initiativer og projekter⁴⁸ for at intensivere samarbejdet mellem alle relevante aktører, navnlig told- og markedsovervågningsmyndigheder, industrien og prøvningslaboratorier i tekstiløkosystemet, gennem kapacitetsopbygning inden for rammerne af programmet for det indre marked, sikring af brugen af digitale værktøjer til markedsovervågning og fastsættelse af ensartede betingelser og kontrolhyppighed for visse produkter.

For at bekæmpe krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder vil Kommissionen senest i 2023 oprette en **EU-værktøjskasse til bekæmpelse af forfalskning**, der fastsætter principper for fælles handling, samarbejde og informationsudveksling mellem rettighedshavere, formidlere, både online og offline, og retshåndhævende myndigheder, f.eks. toldmyndigheder, politi og markedsovervågningsmyndigheder.

3.4. Støtte til forskning, innovation og investeringer

At gøre den grønne og den digitale omstilling til en historie om succes og modstandsdygtighed i forbindelse med globale værdikæder afhænger af tekstiløkosystemets evne til at genopfinde sig selv. Fremme af forskning og innovation og fremme af investeringer i sektoren er afgørende for at udnytte sektorens potentiale til at skabe bæredygtig vækst og lokale arbejdspladser og bør være en prioritet på EU-plan samt på nationalt og regionalt plan.

Det **nye europæiske Bauhaus** omsætter den europæiske grønne pagt til konkrete initiativer, der fremmer en bæredygtig livsstil, herunder mode. Som led i dette program og under mottoet **#ReFashionNow** vil Kommissionen støtte projekter, der øger modens bæredygtighed og samtidig opfylder kravene vedrørende æstetik og inklusivitet.

Kommissionen arbejder også på en **fælles industriteknologisk køreplan for cirkularitet**, som har til formål at strømline industriel forskning og innovation, herunder genanvendelse af tekstiler. Dette understøttes af en nyligt offentliggjort undersøgelse⁴⁹ af effektiviteten af den

⁴⁶ https://ec.europa.eu/info/policies/consumers/consumer-protection-policy/sustainable-consumption-pledge_en.

⁴⁷ Oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1020 af 20. juni 2019 om markedsovervågning og produktoverensstemmelse og om ændring af direktiv 2004/42/EF og forordning (EF) nr. 765/2008 og (EU) nr. 305/2011 (EUT L 169 af 25.6.2019, s. 1).

⁴⁸ [REACH4TEXTILES](#).

⁴⁹ Europa-Kommissionen (2021) Study on the technical, regulatory, economic and environmental effectiveness of textile fibres recycling.

nuværende genanvendelseskapacitet af tekstilaffald, der fremhæver behovet for yderligere innovation for at styrke dem.

Offentlig-private partnerskaber vil definere fremtidige forskningsinitiativer og sikre lederskab og topkvalitet i økosystemet. For eksempel vil partnerskabet "Made in Europe"⁵⁰ fremme den digitalt understøttede, konkurrencedygtige, grønne, socialt bæredygtige og modstandsdygtige produktion og anvendelse af tekstiler. Støtten fokuserer også på at mindske industriens afhængighed af fossile brændstoffer med **biobaseret innovation i tekstilsektoren** gennem fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa⁵¹, som bl.a. har til formål at fremme udviklingen af nye typer tekstilfibre. Det europæiske partnerskab Process4Planet har til formål at fremme **cirkularitet og en omfattende dekarbonisering af de europæiske procesindustrier**, herunder tekstilindustrien, ved at udvikle og udbrede den nødvendige innovation gennem initiativer såsom knudepunkter for cirkularitet (H4C). Ud over fortsat finansiering fra eksisterende programmer såsom Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) vil der blive iværksat specifikke indkaldelser under Horisont Europa for yderligere at udvikle teknologier og processer med henblik på at øge reparationen, forbedre indsamlingen og sorteringen, øge kapaciteten til genanvendelse af tekstiler i EU's industri⁵² og øge fiber-til-fibergen anvendelse og udbredelsen af genanvendt fiberindhold. Social innovation vil også være afgørende, navnlig for at fremme genbrugsorienterede virksomheder.

Kommissionen vil medfinansiere projekter om teknologisk innovation for cirkulære modeforretningsmodeller under LIFE⁵³ og støtte **udbredelsen af partnerskaber inden for den sociale og cirkulære økonomi**. Tekstiløkosystemet kan også drage fordel af de muligheder, som **Den Europæiske Fond for Regionaludvikling** giver, og som støtter omstillingen i regionerne og stiller finansiering til rådighed for forskning og innovation, digitalisering, SMV'ers konkurrenceevne, udvikling af færdigheder, digital konnektivitet, cirkulært produktdesign og produktionsprocesser.

Kommissionen vil tilskynde virksomheder i tekstiløkosystemet til at deltage i initiativer til udvikling af den **europæiske grønne pagts dataområde** og af **fremstillingsdataområdet** for lettere at dele og genbruge data på tværs af virksomheder. Der ydes bredere støtte til digital innovation gennem **netværket af europæiske digitale innovationsknudepunkter**, som vil udvikle de digitale infrastrukturer, der er nødvendige for at afprøve nye digitale teknologier og hjælpe sektorens arbejdsstyrke med bedre at forstå digitaliseringens muligheder og ajourføre deres teknologiske ekspertise.

Medlemsstaterne spiller også en central rolle med hensyn til at yde støtte til forskning, innovation og investeringer, herunder ved at anvende lån og tilskud fra **genopretnings- og resiliensfaciliteten**. Portugal har f.eks. allerede meddelt, at det har planer om at støtte investeringer i modernisering og udvikling af en national cirkulær bioindustri for at øge inkorporeringen af biobaserede materialer i tekstiler. Frankrig planlægger at udvikle innovation på forskellige områder, herunder genanvendelse og geninkorporering af genanvendte materialer, idet tekstiler er udpeget blandt de fem prioriterede materialer. Italien overvejer at oprette genanvendelsesknudepunkter til indsamling, sortering og behandling af tekstilaffald. Desuden kan mange komponenter vedrørende innovation og digitalisering i de nationale planer yde støtte til økosystemet, f.eks. køb af digitalt udstyr.

Det er afgørende at mobilisere private investeringer i bæredygtige tekstiler. På grundlag af arbejdet foretaget af Platformen for Bæredygtig Finansierings eksperter overvejer Kommissionen at vedtage tekniske screeningskriterier, der bl.a. afgør, hvad der udgør et

⁵⁰https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/funding/documents/ec_rtd_he-partnership-made-in-europe.pdf.

⁵¹<https://www.bbi.europa.eu/about/circular-bio-based-europe-joint-undertaking-cbe-ju>.

⁵² Herunder til støtte for det eventuelle lovgivningsmæssige mål for genanvendelse og genbrug af tekstiler.

⁵³https://cinea.ec.europa.eu/life_en.

væsentligt bidrag til den cirkulære økonomi i forbindelse med fremstilling af beklædningsgenstande inden for rammerne af forordningen om klassificeringssystemet for bæredygtige investeringer, sammen med kriterier vedrørende forurening fra færdigbehandling af tekstiler.

3.5. Udvikling af de færdigheder, der er nødvendige for den grønne og den digitale omstilling

Tekstiløkosystemet kræver en højt kvalificeret arbejdsstyrke for at frigøre det potentiale for beskæftigelsesmuligheder, som den digitale og grønne omstilling giver, da kun 13 % af arbejdsstyrken har kvalifikationer på højt niveau⁵⁴. Sektoren kæmper for at tiltrække kvalificerede unge talenter, og SMV'er i tekstiløkosystemet hæmmes af mangel på kvalificerede medarbejdere. 55 % af de europæiske virksomheder meldte om vanskeligheder med at besætte ledige IKT-stillinger⁵⁵, og 40 % af virksomhederne har en grøn kvalifikationskløft⁵⁶. Områder som **miljøvenligt design, fiberudvikling, produktion af innovative tekstiler og reparation og genbrug** er særligt vigtige. Erhvervsrettet uddannelse, både grunduddannelse og videreuddannelse, herunder lærlingeuddannelser, er afgørende for at udstyre folk med de nødvendige færdigheder.

Under **EU-pagten for færdigheder**⁵⁷ støttede Kommissionen oprettelsen af et omfattende færdighedspartnerskab for tekstiløkosystemet for at fremme opkvalificering, omskoling og erhvervelse og overførsel af grønne og digitale færdigheder, herunder viden om livscyklusvurdering og vurdering af værdikæder. I overensstemmelse med den nye europæiske dagsorden for færdigheder⁵⁸, det digitale kompas 2030⁵⁹ og målene for topmødet i Porto⁶⁰ indeholder pagten for færdigheder til tekstiløkosystemet, der blev lanceret den 16. december 2021, forpligtelser til specifikke centrale resultatindikatorer med henblik på at skabe lokale partnerskaber mellem industrien, offentlige myndigheder og uddannelsesudbydere. Aftalte foranstaltninger omfatter øget diversificering i virksomhedsledelsen med op til 5 % om året, navnlig kvinders adgang til højere stillinger, støtte til 10 000 SMV'er i deres digitaliseringsbestrebelse, udformning af 20 nye uddannelsesprocesser og -værktøjer tilpasset grønne og digitale færdigheder, forøgelse af udbuddet af lærlingeuddannelser i sektoren med 20 %⁶¹ og andre forpligtelser vedrørende opkvalificering og omskoling af arbejdsstyrken i de kommende år.

4. Sammenkædning af en bæredygtige tekstilværdikæde på globalt plan

EU vil søge at opnå globale fremskridt hen imod mere bæredygtige og cirkulære tekstiler i **internationale fora** (G7, G20), inden for rammerne af den globale alliance for cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet (GACERE) og De Forenede Nationers Miljøforsamling. Kommissionen vil samarbejde med andre partnere på globalt, regionalt og bilateralt plan for at fremme samarbejde og initiativer til støtte for bæredygtige tekstilværdikæder og bæredygtig mode. UNEP's EU-finansierede Intex-projekt⁶² til fremme af innovative forretningspraksisser og økonomiske modeller i tekstilværdikæden er et praktisk eksempel på et sådant engagement.

⁵⁴ Eurostat (2019) Arbejdsstyrkeundersøgelse.

⁵⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=ICT_specialists_-_statistics_on_hard-to-fill_vacancies_in_enterprises.

⁵⁶ <https://euratex.eu/news/which-skills-companies-need-from-their-workforce/>.

⁵⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=en>.

⁵⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>.

⁵⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_da.

⁶⁰ <https://www.2021portugal.eu/en/porto-social-summit/>.

⁶¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1534&langId=da>.

⁶² <https://www.unep.org/intex>.

4.1. Due diligence for miljømæssig og social retfærdighed

Størstedelen af de færdige beklædningsgenstande og husholdningstekstiler, der forbruges i Europa, importeres fra tredjelande. I 2019 var EU en af de **største globale importører af beklædning** med en samlet værdi på 80 mia. EUR⁶³. Fremme af **grønnere og mere retfærdige værdikæder** på tværs af grænser og kontinenter vil sikre, at tekstilprodukter, der forbruges i og uden for EU, fremstilles under hensyntagen til både sociale og miljømæssige aspekter i hele verden.

I meddelelsen om **anstændigt arbejde på verdensplan for en global retfærdig omstilling og en bæredygtig genopretning**⁶⁴ udpeges tekstiler som en nøglesektor, hvor anstændige arbejdsvilkår vil blive fremmet gennem opsøgende arbejde i bilaterale forbindelser og multilaterale fora. I denne forbindelse har tekstilindustrien potentiale til at fremme ligestilling mellem kønnene, da det anslås, at 75 % af de globale beklædningsarbejdere er kvinder⁶⁵. Desuden støtter Kommissionen inden for rammerne af **programmet for bedre arbejde**⁶⁶ tredjelande med at forbedre arbejdsvilkårene og øge overholdelsen af internationale arbejdsstandarder.

I forbindelse med tekstilværdikæder har OECD's due diligence-retningslinjer for beklædnings- og fodtøjssektoren identificeret en række fælles risici for alvorlige krænkelse af menneske- og arbejdstagerrettigheder, herunder børnearbejde, forskelsbehandling, tvangsarbejde, bekymringer vedrørende sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og urimelige lønninger⁶⁷. Forslaget til et **direktiv om due diligence i forbindelse med virksomheders bæredygtighed**⁶⁸ indfører en horisontal due diligence-forpligtelse for store virksomheder til at identificere, forebygge, afbøde, sætte en stopper for og tage højde for faktiske og potentielle negative indvirkninger på menneskerettighederne, herunder arbejdstagerrettigheder, og miljøet i virksomhedernes egne aktiviteter og på tværs af deres globale værdikæder. Midcapselskaber (store virksomheder med mere end 250 ansatte og en omsætning på over 40 mio. EUR), der er aktive i sektorer med stor indvirkning, herunder tekstiler, er også omfattet af direktivet. Virksomheder fra tredjelande, der er involveret i tekstilværdikæder med europæiske købere, eller store købere, der opererer i EU, og som genererer en betydelig omsætning i EU, vil også skulle opfylde sådanne forpligtelser. Desuden understreger EU-strategien for børns rettigheder⁶⁹ "nultolerance over for børnearbejde" og opfordrer EU's medlemsstater til at frigøre deres forsyningskæder for børnearbejde. Kommissionen er også i færd med at udarbejde et nyt lovgivningsinitiativ for effektivt at **forbyde markedsføring på EU-markedet af produkter fremstillet ved tvangsarbejde, herunder børnetvangsarbejde**.

Desuden vil den nuværende udvikling og gennemførelsen af en international ramme for gennemsigtighed og sporbarhed for bæredygtige værdikæder i beklædnings- og skotøjsindustrien⁷⁰ lette forvaltningen af værdikæder mere effektivt, identificere og håndtere krænkelse af arbejdstagerrettigheder og menneskerettigheder og miljøvirkninger.

⁶³ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20200424-1>.

⁶⁴ COM(2022) 66 final.

⁶⁵ SWD (2017) Sustainable garment value chains through EU development action.

⁶⁶ <https://betterwork.org/about-us/the-programme/>.

⁶⁷ OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains in the Garment and Footwear Sector.

⁶⁸ COM(2022) 71 final.

⁶⁹ COM(2021) 142 final.

⁷⁰ <http://www.unece.org/net4all.ch/fr/tradewelcome/traceability-for-sustainable-garment-and-footwear.html>.

4.2. Håndtering af udfordringerne i forbindelse med eksport af tekstilaffald

Eksporten af tekstilaffald til lande uden for EU er steget støt og nåede op på 1,4 mio. ton i 2020⁷¹. Inden for rammerne af Kommissionens nylige forslag til **nye EU-regler om overførsel af affald**⁷² vil eksport af tekstilaffald til lande uden for OECD kun være tilladt på betingelse af, at disse lande meddeler Kommissionen deres vilje til at importere bestemte typer affald, og viser, at de er i stand til at håndtere det på en bæredygtig måde.

For at undgå, at affaldsstrømme fejlagtigt mærkes som brugte varer, når de eksporteres fra EU, og på denne måde undslipper affaldsordningen, vil Kommissionen på grundlag af en beføjelse, der er fastsat i forslaget, overveje at udvikle **specifikke kriterier på EU-plan for at skelne mellem affald og visse brugte tekstilprodukter**. Der er iværksat en indkaldelse under LIFE⁷³ for at forbedre sporbarheden af eksport af brugte tekstiler og tekstilaffald.

Kommissionen vil også arbejde på at øge gennemsigtigheden og bæredygtigheden i den globale handel med tekstilaffald og brugte tekstiler. På bilateralt plan vil EU intensivere samarbejdet om spørgsmål af fælles interesse vedrørende overførsel af tekstilaffald gennem sine dialoger om miljøet med tredjelande og regioner samt inden for rammerne af kapitlerne om bæredygtig udvikling i EU's bilaterale og regionale handelsaftaler, hvor det er relevant, i overensstemmelse med EU's overordnede mål om at øge bæredygtighedsdimensionen i sin handelspolitik.

5. Konklusion

Fremskridt i retning af større bæredygtighed i tekstiløkosystemet kræver gennemgribende ændringer i den nuværende lineære måde, hvorpå tekstilprodukter designes, fremstilles, anvendes og kasseres, samtidig med at økosystemets indvirkning på klimaændringer, ikkebæredygtig ressourceanvendelse og miljøforurening reduceres, og kränkelsen af menneskerettighederne i tekstilværdikæderne standses.

Omstillingen til en bæredygtig og cirkulær tekstilindustri i synergi med en stærk dagsorden for digitalisering og social retfærdighed kan hjælpe sektoren med at komme på fode igen efter covid-19-krisen, øge dens modstandsdygtighed i fremtiden, styrke dens konkurrencedygtige bæredygtighed og bidrage positivt til at tackle klima- og biodiversitetskrisen og den sociale uretfærdighed.

Kommissionen opfordrer EU's institutioner og organer til at godkende denne strategi og opfordrer medlemsstaterne, hele værdikæden og internationale partnere til at forpligte sig til resolut og konkret handling med henblik på dens gennemførelse.

⁷¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/fr/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210420-1>.

⁷² COM(2021) 709 final.

⁷³ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/life-2021-prep-environment>.